

Kommunesammenlægningernes betydning for kommunalpolitikernes motivation

Jens Olav Dahlgaard Stud.ba.soc, AKF, Anvendt KommunalForskning

Lene Holm Pedersen Forskningsleder, AKF, Anvendt KommunalForskning

Denne artikel undersøger kommunesammenlægningernes betydning for kommunalpolitikernes motivation med udgangspunkt i begrebet Public Service Motivation (PSM). Politikerne er generelt ens motiverede til at gøre godt for hele samfundet uanset sammenlægningsgrad, mens de politikere, der har oplevet de største sammenlægninger, er mindst motiveret af at gøre godt for enkelte borgere.

Kommunalpolitikeres motivation

Kommunalreformen og kommunesammenlægningerne i 2007 medførte en gennemgribende forandring i kommunalpolitikeres rolle, indflydelse og råderum (Kjær, Hjelmars & Olsen 2010; Dahlgaard et al. 2009). I denne artikel undersøges det, om sammenlægningerne også har haft betydning for kommunalpolitikernes motivation ved at se på forholdet mellem sammenlægningsgrad og to bestemte motivationstyper, *Public Interest* (samfundssind) og *User Orientation* (brugerorientering).

Der kan overordnet peges på tre grunde til, at det er relevant at interessere sig for kommunalpolitikeres motivation. For det første er det relevant i forhold til at rekruttere nye kommunalpolitikere. Imellem kommunalreformen i 1970 og kommunalreformen i 2007 var der en generel tendens til, at antallet af kandidater til kommunalvalgene var faldende (Kjær 2007). Dette fald blev blandt andet forklaret ved, at færre var villige til at stille op (Kjær 2007). Et sundt demokrati har behov for et tilstrækkeligt antal velkvalificerede kandidater, og det

er derfor relevant at se på, hvordan man sikrer dette. For det andet kan motivation tænkes at have en betydning for kvaliteten af politikernes arbejde. Det er en nærliggende tanke, at højt motiverede politikere vil arbejde hårdere, grundigere og flere timer på samme måde, som det er tilfældet i andre organisatoriske sammenhænge (Ritz 2009; Vandenabeele 2009). Endelig er det vigtigt, at indvalgte kommunalbestyrelsesmedlemmer ønsker at genopstille. Det er det af hensyn til oplagring af viden i kommunalbestyrelsen, men også ud fra et demokratisk perspektiv, da en høj grad af frivillig tilbagetrækning alt andet lige gør det sværere for vælgerne at holde politikerne ansvarlige for de beslutninger, der er truffet (Aars & Offerdal 1998, 212-213). Denne artikel undersøger primært, om reformen har ført til ændringer i kommunalpolitikeres motivation, og diskuterer sekundært, hvorfor eventuelle forskelle ses, og hvad de kan betyde for rekruttering, genrekruttering og politikernes præstation. Artiklen bygger empirisk på en spørgeskemaundersøgelse gennemført blandt kommunalpolitikere i 2009 og supplerende fokusgruppeinterview fra kommunalbestyrelserne i to sammenlagte kommuner (Dahlgaard et al. 2009).

Hvad kan reformen have af betydning for motivation?

Der er flere grunde til at tro, at kommunalpolitikernes motivation kan have ændret sig i forbindelse med kommunalreformen. En central motivationsfaktor for kommunalpolitikere er at opnå indflydelse (Indenrigs- og Socialministeriet 2009, 26). Det er blevet påvist, at magten i kommunalbestyrelserne er blevet koncentreret, således at en større andel oplever at stå uden for indflydelse samtidig

med, at administrationen opfattes som mere indflydelsesrig (Kjær, Hjelmars & Olsen 2010). Samtidig er der i årene omkring reformen blevet påvist en tendens til øget styring fra centralt regeringsniveau (Kjær, Hjelmars & Olsen 2010; Sørensen 2009). Det er også blevet påpeget, at der er en sammenhæng mellem kommunistørrelse og arbejdsbelastning for politikere (Dahlgaard et al. 2009, 31). Som følge af sammenlægningerne befinder politikere i sammenlagte kommuner sig i større kommuner end tidligere. Det vil sige, at de generelt har en større arbejdsbelastning end tidligere, hvilket kan gøre det vanskeligere for dem at skabe harmoni mellem arbejds- og familieliv. Endelig kan politikere, der er motiveret af enkeltsager, opleve, at deres motivation i lavere grad tilgodeses, idet den politiske debat generelt foregår på et mere overordnet plan i større kommuner (Bloch 2006). At enkeltsager fylder mindre bekræftes af et fokusgruppeinterview, der er blevet gennemført i en kommune, der er en sammenlægning af tre tidligere kommuner. En tidligere borgmester fortæller således: „*Alle beslutninger over 20.000 havde jeg fingrene i*“ (Fokusgruppeinterview 2009a). Det vil sige, at han forholdt sig til alle de sager, der udgiftsmæssigt kostede mere end 20.000 kr., og det ligger implicit i udsagnet, at det ikke er sådan længere. Denne opfattelse deles af hans byrådskollega, der siger: „*Der er ikke langt fra ord til handling i en lille kommune, og man får hurtig respons fra borgerne*“ (Fokusgruppeinterview 2009a). Citaterne viser, hvordan politikere tidligere oplevede, at de i højere grad var engageret i små sager og tættere på borgeren.

Hvad angår de faktorer, der virker positivt motiverende, kan der også peges på en række elementer. For det første er der flere beslutninger koncentreret i de nye byråd sammenlignet med de gamle. Hvis den enkelte politiker skal behandle flere sager, giver det også mulighed for indflydelse på flere beslutninger. Samtidig er der en række opgaver, der er blevet flyttet fra de tidligere amter til kommunerne (Blom-Hansen, Elklit & Serritzlew 2006, 20-26). Det gælder fx opgaver på miljøområdet og handicapområdet. Er en politiker motiveret af at påvirke beslutningerne i lokalområdet, giver det alt andet lige højere motivation, hvis der er flere beslutninger og områder at påvirke. På den anden side bliver arbejdet mindre overskueligt, hvilket kan gøre det mere krævende for den enkelte politiker. Et eksempel på dette ses i denne udtalelse fra en politiker, der er kommet fra en lille til en stor kommune: „*Hvis man kommer fra en mindre kommune, så kan man godt få et kulturchok. Her er der lokalplaner, der skal behandles hele tiden, hvor man i en mindre kommune måske havde 1-3 lokalplaner om året*“ (Fokusgruppeinterview 2009b). Her ses, hvordan en politiker oplever arbejdet i kommunalbestyrelsen som mindre overskueligt

som følge af, at kommunen er blevet en større enhed med en øget sagsmængde. Endelig er den økonomiske kompensation typisk højere i større kommuner (Indenrigs- og Socialministeriet 2009, 143-146).

Der er altså faktorer, der kan have forbedret kommunalpolitikernes motivation, ligesom der er faktorer, der kan have forringet dem. Der findes efter forfatterens vidende ikke undersøgelser, der klarlægger ændringer i kommunalpolitikeres motivation fra før til efter reformen. Denne artikel ser nærmere på netop reformens betydning for kommunalpolitikeres motivation. Da vi kun har synkrone data til rådighed, gør vi det ved at se på betydningen af kommunalpolitikeres sammenlægningsgrad for deres *Public Service Motivation* (PSM). PSM måler individers motivation til at levere offentlig service med det formål at gøre godt for andre og samfundet (Perry & Wise 1990; Perry 1996; Hondeghem & Perry 2009, 6; Beck Jørgensen & Andersen 2010, 35). Helt konkret ses der på to motivationsformer, som behandles inden for PSM-litteraturen: Public Interest og User Orientation.

Kommunalpolitikere og Public Service Motivation

Som det fremgår ovenfor kan kommunalpolitikeres motivation belyses fra mange vinkler. Træder man et skridt tilbage i forhold til begrebet motivation, kan der skitseres tre forskellige typer af motivation, *ekstrinsisk motivation*, at være motiveret af at gavne sig selv, *intrinsisk motivation*, at være motiveret af opgaven i sig selv, og *altruistisk motivation*, at være motiveret af at gavne andre (Beck Jørgensen & Andersen 2010, 35). For kommunalpolitikere kan ekstrinsisk motivation fx være indflydelse, hvis den bruges til at fremme egeninteresse, og økonomisk kompensation. Ekstrinsisk motivation er da også ofte i fokus inden for studier af politik og forvaltning (se fx Pallelsen 1999; Le Grand 2006; Helland 2003). Men der kan også peges på andre motivationstyper som glæden ved at deltage i politisk arbejde (Indenrigs- og Socialministeriet 2009, 26-27; Aars & Offerdal 1998), hvilket er en intrinsisk motivationsfaktor. Endelig kan politikere også være altruistisk motiverede fx til at gøre en forskel i samfundet eller i forhold til konkrete borgere.

Begrebet PSM er en delmængde af altruistisk motivation. Der er tale om en altruistisk motivation, som betegner motivation til at levere offentlig service med det formål at gøre godt for andre eller samfundet (Perry & Wise 1990; Hondeghem & Perry 2009, 6; Andersen & Pedersen 2010, 7). Generelt har PSM primært været anvendt som et motivationsmål for offentligt ansatte enten ved at se på, om offentligt ansatte er anderledes motiverede end privatansatte, eller om PSM gør indivi-

der mere tilbøjelige til at søge ind i den offentlige sektor (Steen 2008, 203-204; Vandenabeele 2008b). Flere har undersøgt, om det har effekt på forskellige former for præstationsmål særligt i den offentlige sektor (Ritz 2009; Vandenabeele 2009; Leisink & Steijn 2009). I de senere år er det blevet en mere udbredt opfattelse, at PSM har betydning på tværs af sektorer, samt at forskellen måske i højere grad er et spørgsmål om, hvilken service man yder, frem for hvilken sektor man gør det i (Steen 2008, 203; Perry & Hondeghem 2008, 3; Pedersen & Andersen 2010). Denne revidering i begrebets analyseområde har medført, at der ligeledes er givet adskillige bud på en revideret definition. Den definition, der anvendes her, er følgende:

„An individual's orientation to delivering service to people with the purpose of doing good for others and society“ (Hondeghem & Perry 2009, 6).

I denne definition er det motivation for at tjene andre og det offentlige, der er i fokus. Som skrevet ovenfor, har fokus ofte været på de offentligt ansatte serviceproducenter, og man kan diskutere, hvorvidt kommunalpolitikere hører under denne betegnelse. De er ikke serviceproducerende på samme måde som fx hjemmehjælpere og folkeskolelærere, der skaber konkrete ydelser. Til gengæld spiller de en særlig rolle i forhold til at sætte rammerne for serviceproduktionen i kommunen ved, at de træffer beslutninger om, hvilke offentlige serviceydelser der skal leveres, og hvordan der skal prioriteres mellem de serviceydelser, der leveres.

PSM's dimensioner

PSM er sammensat af adskillige underdimensioner (Perry & Wise 1990, 368-369; Perry 1996). I undersøgelsen af kommunalpolitikernes motivation fokuseres der på motivationsformerne Public Interest og User Orientation. Public Interest er normativt baseret og defineret som individers motivation til at yde offentlig service til relevante dele af samfundet baseret på værdier og pligt (Perry 1996, 6; Andersen & Pedersen 2010, 7). User Orientation er defineret som motivation til at hjælpe specifikke brugere af offentlig service og er i lighed med Public Interest normativt funderet (Andersen & Pedersen 2010, 7; Vandenabeele 2008a). User Orientation og Public Interest adskiller sig fra hinanden i forhold til, hvem motivationen er rettet imod. Public Interest retter sig mod at gøre godt for samfundet, mens User Orientation retter sig mod at gøre godt for enkelte brugere (Pedersen & Andersen 2010, 6-7). Der ses i denne undersøgelse på effekterne af sammenlægning på User Orientation og Public Interest hver for

sig, hvilket også skønnes hensigtsmæssigt, da effekterne kan have forskellige størrelser og retning. De spørgsmål, der er anvendt for Public Interest i denne undersøgelse, er en oversættelse af de engelske Public Interest-spørgsmål (Coursey & Pandey 2007), mens spørgsmålene for User Orientation har været anvendt i tidligere danske undersøgelser (Andersen, Pallesen & Salomonsen 2010; Andersen & Pedersen 2010; Pedersen & Andersen 2010). Formuleringer for PSM-spørgsmålene fremgår af Appendiks A.

Public Interest

At politikere er, og bør være, motiverede af at tjene samfundet af uselviske grunde, er en opfattelse, der går igen helt tilbage fra folkestyrets begyndelse og frem til i dag (Jensen 2004; Berg & Kjær 2001, 189). Denne motivationsform kommer til udtryk i de udsagn, der er brugt til at danne indekset for Public Interest. Det ses tydeligst i udsagnet „*Det er min borgerpligt at gøre noget, der tjener samfundets bedste*“ (Appendiks A). Motivation til at tjene det offentlige forventes at gå på tværs af det kommunalpolitiske landskab. Det vil sige, at Public Interest gør sig gældende i store såvel som i små kommuner.

Om reformen har haft konsekvenser for graden af Public Interest, det er svært at sige. Umiddelbart vil forventningen være, at Public Interest er en motivationsform, der er uafhængig af kommunistørrelse og type, da alle kommuner træffer beslutninger, der er orienteret mod samfundet. Dermed vil det også være en motivationsform, der bliver tilfredsstillet i samme grad i de nye kommuner, som i de tidligere. Holder denne forventning stik, vil der ikke være variation i Public Interest blandt politikerne på baggrund af sammenlægningsgrad.

User Orientation

Med hensyn til User Orientation er det vanskeligere at give et overordnet bud på sammenhængen med graden af sammenlægning. For politikeren er borgeren klienten på samme måde som brugeren er det for den offentlig ansatte og kunden er det for privatansatte. For politikere kan User Orientation dermed tilnærmelsesvis oversættes til borgerorientering, hvor det er borgeren, der er i centrum. Dette fremgår også af spørgsmålsformuleringerne eksempelvis „*Det giver mig energi at vide, at jeg har gjort det godt for borgeren*“ (Appendiks A).

User Orientation kommer formentlig i høj grad til udtryk ved, at politikere har mulighed for at gøre en forskel for konkrete borgere i sagsbehandlingen. Inden reformen kunne forventningen være, at kommunalpolitikere i små kommuner havde højere grad af User Orientation end øvrige politikere, da de har været tættere på borgerne og dermed i højere grad haft mulighed for at beskæftige sig

med enkeltsager om konkrete borgere. Om det forholdt sig sådan lader sig ikke teste, da man i så fald skal have data fra før reformen. Men hvis forventningen er sand, vil det pege i retning af, at politikere, der har oplevet store grader af sammenlægning, inden reformen havde højere grad af User Orientation. Det skyldes, at der typisk er en vis grad af omvendt proportionalitet mellem kommune-størrelse inden reformen og graden af sammenlægning, og politikere med stor sammenlægningsgrad derfor typisk vil komme fra små kommuner.

Det kan også tænkes, at de politikere, der blev valgt ind fra de tidligere, små kommuner har oplevet store forandringer i deres arbejdsopgaver i retning af det mere overordnede. Det kan have betydet, at de har fået lavere grad af User Orientation, fordi deres arbejde er mindre rettet mod borgere sammenlignet med, hvad de har været vant til. Er dette tilfældet, kan det sandsynliggøre, at de har lavere grad af User Orientation. Forventningen til sammenhængen mellem sammenlægningsgrad og User Orientation er derfor uklar, da der kan gives argumenter for, at sammenlægninger giver både mere og mindre User Orientation.

Data og metode

Den kvantitative analyse bygger på spørgeskemadata indsamlet i 2009 blandt landets daværende kommunalpolitikere. For en beskrivelse af dataindsamling og stikprøvens sammensætning se Dahlgaard et al. (2009). En del respondenter har kun givet delvise besvarelser og har undladt at svare på spørgsmål eller markeret 'ved ikke'. I de tilfælde, hvor de manglende svar har betydning for analysen, er de frasorteret. Der er en effektiv stikprøve på 1218 kommunalpolitikere for User Orientation og 1229 for Public Interest.

I artiklen laves lineære OLS-regressioner for Public Interest og User Orientation. Da formålet er at bestemme, om sammenlægninger har haft betydning for graden af motivation, er de to motivationsmål, Public Interest og User Orientation, de afhængige variable i hver deres model. De to indeks er dannet ud fra hhv. fire og tre udsagn, hvor politikerne skulle vurdere, hvor enige de var i et udsagn på en fempunkts Likert-skala gående fra 'helt uenig' til 'helt enig'. De to indeks er bekræftet ved faktoranalyse. Politikernes værdi for de enkelte indeks er fundet ved at tage gennemsnittet af disse spørgsmål og omskalere dette, så det kan gå fra 0 til 100, hvor '0' er værdien for den respondent, der er helt uenig i samtlige spørgsmål i indekset, og '100' er værdien for den respondent, der er helt enig i alle indeksets spørgsmål. Politikere, der kun har besvaret tre ud af fire Public Interest-spørgsmål er

inkluderet, mens kravet for User Orientation er, at alle spørgsmål skal være besvaret.

Den primære uafhængige variabel er sammenlægningsgrad. Der er flere måder at operationalisere sammenlægningsgrad på. Den simpleste er ved blot at se på, om den enkelte politiker har været del i en sammenlægning eller ej. En anden er at se på graden af sammenlægning for politikerens kommune. Den operationalisering, der anvendes her, er det man kan kalde personlig sammenlægningsgrad. Dette mål ser på, hvor høj grad af sammenlægning den enkelte politiker har oplevet i stedet for at se på, hvor høj grad af sammenlægning der har været i den kommune, hvor politikerer er indvalgt. Graden af sammenlægning afhænger af størrelsen på politikerens tidligere kommune og nuværende kommune målt i indbyggertal. Dette forhold antages at være en god indikator på, hvor store omvæltninger en politiker har oplevet. Det er sådan, at jo større forskel, der er, jo højere er sammenlægningsgraden.

Personlig sammenlægningsgrad er beregnet efter følgende formel:

$$\text{Pers.sam.læg.grad} = 1 - \frac{\text{indbyggertal i tidl. kommune}}{\text{indbyggertal i nuværende kommune}}$$

$$; 0 \leq \text{pers.sam.læg.grad} < 1$$

Det vil sige, at personlig sammenlægningsgrad er beregnet som 1 fratrukket den andel, målt i indbyggertal, af den nye kommune, som kommunalpolitikeren tidligere kommune udgjorde. Dette mål har en værdi på 0 for politikere, der ikke har oplevet nogen sammenlægning, og vil gå mod 1, når størrelsen af den tidligere kommune sammenlignet med den nye går mod 0. Sagt med andre ord vil værdien nærme sig 1, når graden af personlig oplevet sammenlægning bliver større. Med denne operationalisering er det altså politikere, der er kommet fra små kommuner ind i store, der har oplevet de største sammenlægninger. Store grader af sammenlægning kan være opnået både ved at komme fra en lille kommune, der er lagt sammen med en stor, eller ved at komme fra en lille kommune, der er lagt sammen med flere kommuner, sådan at de tilsammen udgør en stor kommune.

Dette mål for sammenlægning er valgt af flere grunde. For det første er det mere detaljeret end det simple mål for, om en kommunalpolitiker har oplevet en sammenlægning eller ej. Desuden virker det også fornuftigt at se på politikerens individuelle sammenlægningsgrad frem for kommunens. I kommuner hvor en tidligere kommune udgør størsteparten af sammenlægningen, er poli-

tikerne formentlig blevet påvirket forskelligt af reformen alt afhængig af, om de inden reformen boede i den store kommune eller i en af de mindre (Dahlgaard et al. 2009, 68-70). Det vil sige, at sammenlægningerne ses som noget individuelt for politikerne og ikke en kollektiv oplevelse for kommunalbestyrelserne. Hvis en politiker i stikprøven ikke var medlem af en kommunalbestyrelse inden reformen, er denne tildelt samme sammenlægningsgrad som de politikere, der var valgt ind i kommunalbestyrelsen i vedkommendes bopælskommune inden reformen. Sammenhængen mellem sammenlægningsgrad og PSM antages at være ikke-lineær, da politikere, der har oplevet en meget lav grad af sammenlægning, forventes at ligne politikere i fortsætterkommuner, eftersom de formentlig ikke har oplevet voldsomme ændringer i deres arbejdsbetingelser. Forskellen ud fra sammenlægning forventes derfor først at være gældende på et højere sammenlægningsniveau. Af den grund er kommunalpolitikere opdelt i grupperne stor, mellem, lille og ingen sammenlægning¹.

I modellerne kontrolleres for de personlige baggrundsvARIABLER køn, alder, uddannelse og ansættelses-sektor. Disse inddrages, da andre undersøgelser viser, at de påvirker PSM og lokalpolitikernes deltagelses- og repræsentationsmønstre (Pandey & Stazyk 2008; Kjær 2009; Andersen & Pedersen 2010; Hjelmar, Olsen & Pedersen, under udgivelse). De personlige baggrundsvARIABLER kan derfor tænkes at være mellemliggende variable i forhold sammenlægningsgrad og PSM. Derudover kontrolleres der for institutionelle variable, der knytter sig til den enkelte politiker. Disse er parti, institutionelle positioner (eksempelvis borgmester eller medlem af økonomiudvalget) og anciennitet i kommunalpolitik. De inddrages, da man kan forestille sig, at der kan være sammenhæng mellem disse karakteristika og PSM på samme måde, som der er påvist sammenhæng mellem jobindhold og PSM (Andersen & Pedersen 2010). Det kan eksempelvis tænkes, at der er socialiseringseffekter enten inden for parti eller kommunalbestyrelsen. Det sidste ville kunne ses som en sammenhæng mellem anciennitet og PSM. Desuden kan nogle af disse også have en sammenhæng med sammenlægningsgrad. Eksempelvis er der i stikprøven omkring 35 % af politikerne i de sammenlagte kommuner, der repræsenterer Venstre, mens det kun gælder for omkring 16 % af kommunalpolitikere i fortsætterkommunerne, ligesom der er forskel på anciennitet i fortsætter- og sammenlægningskommuner (Dahlgaard et al. 2009, 24). Endelig kontrolleres der for kommunestørrelse målt i indbyggertal og indbyggertal kvadreret. Indbyggertal introduceres, da det korrelerer med personlig sammenlægningsgrad og samtidig kan tænkes at have en betydning for især User Orientation, jf. ovenfor. Det kva-

drerede led introduceres, da sammenhængen antages at være ikke-lineær. Alle analysens variable er præsenteret deskriptivt i Appendiks B.

Resultater for Public Interest og User Orientation

Tabel 1: OLS-regression for Public Interest og User Orientation

	Public Interest	User Orientation
<i>Personlig sammenlægningsgrad^a</i>		
Stor sammenlægning	-2,23 (1,21)	-4,89** (1,47)
Mellem sammenlægning	-0,74 (1,20)	-6,71** (1,46)
Lille sammenlægning	-0,60 (1,22)	-1,40 (1,49)
Kvinde	1,32 (0,93)	0,53 (1,14)
<i>Alder^b</i>		
40 år eller yngre	1,23 (1,79)	-3,17 (2,22)
41-50 år	-0,96 (1,30)	-2,67 (1,58)
51-60 år	-1,76 (1,05)	-2,84* (1,27)
<i>Uddannelse^c</i>		
MVU	-0,08 (0,94)	-2,10 (1,14)
LVU	1,64 (1,64)	-5,85** (1,39)
<i>Ansættelsessektor^d</i>		
Privat sektor	-0,59 (1,02)	2,15 (1,24)
Ingen sektor	0,86 (1,17)	2,99* (1,42)
<i>Parti</i>	Se Appendiks C	Se Appendiks C
<i>Institutionelle positioner</i>	Se Appendiks C	Se Appendiks C
<i>Anciennitet</i>	Se Appendiks C	Se Appendiks C
Indbyggertal (10.000)	0,27 (0,19)	0,11 (0,23)
Indbyggertal ² (10 ⁸)	-0,01 (0,004)	-0,005 (0,005)
Konstant	84,70** (2,00)	73,40** (2,43)
N	1229	1218
F-test	2,61**	3,48**
Justeret R ²	0,038	0,058

BEM.: Standardfejl i (). *Signifikant på 5%-niveau. **Signifikant på 1%-niveau. ^aReferencekategori er 'Ingen sammenlægning'. ^bReferencekategori er alder '61 eller ældre'. ^cReferencekategori er alle øvrige uddannelsesstyper. ^dReferencekategori er 'Offentlig sektor'.

Tabel 1 viser i hver sin kolonne en model for Public Interest og en for User Orientation. Begge modeller har begrænset forklaringskraft med justeret R2 på henholdsvis 0,038 og 0,058. Disse forholdsvis lave værdier adskiller sig dog ikke fra andre studier, hvor forskellige dimensioner af PSM har været den afhængige variabel (Andersen, Pallesen & Pedersen 2009; Andersen & Pedersen 2010).

I første kolonne i tabel 1 ses modellen for Public Interest. Generelt har politikerne høj grad af Public Interest. Det fremgår af Appendiks B, at gennemsnitsværdien for Public Interest er 82,5. Effekterne for de forskellige grader af personlig sammenlægningsgrad er alle insignifikante. Det vil sige, at den grad af sammenlægning, kommunalpolitikere har oplevet, ikke påvirker deres Public Interest. Der er generelt ikke mange signifikante effekter i modellen for Public Interest. Dette synes at bekræfte antagelsen ovenfor, om at Public Interest går på tværs af forskellige typer af politikere. Det er således kun enkelte variabler for parti og institutionelle forhold, der giver signifikante forskelle. Disse kan ses i Appendiks C. Det ses, at der heller ikke er sammenhæng mellem kommunens indbyggertal og politikernes Public Interest.

I anden kolonne i tabel 1 ses modellen for User Orientation. Også det generelle niveau af User Orientation er højt blandt politikere med et gennemsnit på 68,4. Der er her signifikante effekter af personlig sammenlægningsgrad. Kommunalpolitikere, der har oplevet en stor eller mellemstor personlig sammenlægning, har signifikant lavere grad af User Orientation sammenlignet med politikere, der ikke har oplevet nogen form for sammenlægning. Det er lidt bemærkelsesværdigt, at effekten af mellemstor sammenlægning, -6,71, er større end effekten af en stor sammenlægning, -4,89.³ Der er altså en negativ sammenhæng mellem graden af personlig sammenlægning og User Orientation. Politikere, hvis tidligere kommunes indbyggertal udgør mere end 25 % og op til 50 % af den nye kommunes indbyggertal, har 6,71 mindre i brugerorientering end politikere, der ikke har oplevet nogen sammenlægning, mens politikere, hvis tidligere kommunes indbyggertal udgør 25 % eller mindre af den nye kommunes indbyggertal, har 4,89 mindre i brugerorientering end politikere i fortsætterkommuner. Størrelsen af disse effekter er umiddelbart lidt vanskelige intuitivt at fortolke, da det kræver en intuitiv forståelse af skalaen for User Orientation. Der kan i stedet peges på, at størrelsen af effekterne er nogenlunde den samme som effekten af en lang videregående uddannelse sammenlignet med et uddannelsesniveau under mellemlang videregående uddannelse, -5,85. Det vil sige, at effekten på User Orientation af at have lang videregående uddannelse sammenlignet med et uddannelsesniveau under mellemlang videregående uddannelse svarer nogenlunde

til effekten af at have oplevet en stor eller mellemstor sammenlægning sammenlignet med at have oplevet ingen sammenlægning.

Som det i øvrigt fremgår af tabel 1 har gruppen af kommunalpolitikere mellem 51-60 år signifikant lavere grad af User Orientation end gruppen af kommunalpolitikere, der er 61 år eller ældre. Samtidig har personer, der hverken er ansat i den offentlige eller private sektor højere grad af User Orientation end offentligt ansatte, mens et højt uddannelsesniveau også har en negativ indflydelse. Alle disse resultater stemmer overens med en anden dansk undersøgelse af PSM blandt privat- og offentligt ansatte (Andersen & Pedersen 2010). Dertil kommer en række parti og institutionelle variabler, der også giver signifikante effekter, og som kan ses i Appendiks C. Indbyggertal har ikke nogen signifikant effekt for User Orientation.

Diskussion

Ovenfor blev det påvist, at der er en sammenhæng mellem personlig sammenlægningsgrad og User Orientation. De kommunalpolitikere, der har oplevet de største grader af sammenlægning, har generelt lavere grad af User Orientation end dem, der har oplevet de mindste eller slet ingen sammenlægninger. Der er to oplagte emner at diskutere på denne baggrund. Dels hvorfor der ses denne sammenhæng, dels hvad den har af implikationer for det kommunalpolitiske Danmark.

Der findes desværre ikke data, der kan bruges til at sammenligne politikeres PSM før og efter kommunalreformen. Tværnsitsanalysen viser, at der efter kommunalreformen er forskelle i User Orientation, men ikke i Public Interest, på baggrund af sammenlægningsgrad. Det kan for så vidt ikke endeligt afvises, at forskellene eksisterede inden reformen, eksempelvis på grund af kommunistørrelse eller forskelle mellem land- og bykommuner. Dog viser denne analyse, at PSM ikke er signifikant afhængig af kommunistørrelse i de nye kommuner, så noget tyder altså på, at PSM ikke afhænger af kommunistørrelse.

I PSM-litteraturen diskuteres en række mekanismer, som kan påvirke graden af Public Interest og User Orientation, fx socialisering, selektion, attraktion og fastholdelse (Leisink & Steijn 2008; Andersen & Pedersen 2010, 8-9; Vandenabeele 2008b). De to første mekanismer kan givetvis udelukkes i denne case. Ideen bag socialiseringsmekanismen er, at personer i en organisation socialiseres til en passende form for PSM (Andersen & Pedersen 2010; Pallesen 1999). I kommunalbestyrelserne kan den gældende norm være, at User Orientation ikke bør vægtes højt. Denne mekanisme synes dog ikke at kunne forklare forskellen i User Orientation på baggrund af personlig sammenlægningsgrad. Hvis socialiseringsmekanismen gjaldt, burde politikere, der har oplevet forskellige grader

af sammenlægning, have samme grad af User Orientation, da de i dag sidder i de samme kommunalbestyrelser, og der synes ikke at være nogen god forklaring på, at de to politikertyper skulle socialiseres forskelligt.

Selektionsmekanismen kan afvises ud fra nogenlunde samme argument. Denne må ikke forveksles med selvselektion, hvor individet selv søger de positioner, der passer det bedst. I selektionsmekanismen er det en organisation, der vælger personer med bestemte PSM-profiler, der forventes at passe bedre ind i organisationen (Vandenabeele 2008b, 1091). I forhold til denne mekanisme er politikere lidt specielle, da det er vælgerne, der skal selekttere politikere med bestemte PSM-profiler. Her er det påtrængende spørgsmål, hvorfor vælgerne systematisk skulle selekttere politikere ud fra deres sammenlægningsgrad med forskellige PSM-profiler. For det første vil det være svært for vælgerne at kende politikernes PSM-profil. For det andet er det svært at se, hvorfor vælgerne skulle vælge politikere på en måde, hvor der er sammenhæng mellem deres sammenlægningsgrad og User Orientation.

Det efterlader attraktions- og fastholdelsesmekanismen. Ved attraktionsmekanismen, eller selvselektion, er det bestemte PSM-profiler, der tiltrækkes til en organisation, mens det ved fastholdelsesmekanismen er bestemte PSM-mekanismer, der bliver i organisationen, da de oplever, at deres person og organisationen passer sammen (Leisink & Steijn 2008, 120; Vandenabeele 2008b, 1091). For politikere vil attraktionsmekanismen være, at personer med en bestemt PSM-profil, vil være mere tilbøjelige til at stille op og dermed formentlig også mere tilbøjelige til at blive valgt, mens fastholdelsesmekanismen vil være, at bestemte politikere er mere tilbøjelige til at genopstille.

I tilfældet kommunalreformen kan det være vanskeligt at adskille de to mekanismer. For politikere gælder fastholdelsesmekanismen især ved valgene. Det er primært her, at politikere tager stilling til, om de ønsker at genopstille og derved fortsætte arbejdet i kommunalbestyrelsen. Er betingelserne i kommunalbestyrelsen uændrede fra valg til valg, vil det, alt andet lige, være fastholdelsesmekanismen, der især afgør, om kommunalpolitikere genopstiller. Men for mange politikere var valget i 2005 et brud forstået på den måde, at arbejdsbetingelserne blev ændret væsentligt sammenlignet med de erfaringer, de havde fra deres hidtidige arbejde i kommunalbestyrelsen. Der kan derfor argumenteres for, at attraktionsmekanismen ved dette valg også betød noget for, om en del politikere valgte at genopstille. En politiker, der gik fra en lille til en stor kommune, må ikke bare have spurgt sig selv, om hun havde lyst til at genopstille på baggrund af de erfaringer, hun havde gjort sig, men også om hun ville føle sig tiltrukket af arbejdet i en ny og større kommune.

De to mekanismer er vanskelige at adskille empirisk såvel som statistisk, men i forhold til deres implikationer gør det ikke meget, da disse alligevel vil være de samme. Hvis politikere med høj grad af User Orientation, der stod over for en stor sammenlægning, var mindre tilbøjelige til at genopstille eller mindre tiltrukket af arbejdet i de nye kommuner, fordi de frygtede, at deres User Orientation ikke ville blive tilfredsstillet dér, kunne det forklare den forskel, der ses i PSM.

En anden forklaring på den forskel, der ses, er, at politikerne sammenligner med den virkelighed, de kendte inden reformen. Politikere med stor personlig sammenlægningsgrad oplever, at de har mindre indflydelse i kommunalbestyrelserne sammenlignet med deres kollegaer, der har oplevet små eller ingen sammenlægninger (Dahlgaard et al. 2009). Dette tilskrives, at politikere, der kommer fra små kommuner, typisk har været meget indflydelsesrige, typisk endda i et relativt lille byråd (Dahlgaard et al. 2009). I de nye, større kommuner oplever de derfor et relativt tab af indflydelse. Det samme kan gøre sig gældende for User Orientation. I sagsbehandlingen i de tidligere kommuner oplevede politikerne måske, at de arbejdede med mindre sager, der var tættere på borgerne, end tilfældet er i deres nye kommuner. Dette ligger i forlængelse af det tidligere fremførte argument, at enkeltsager fylder mindre i de nye kommuner. Faldet i User Orientation kan i så fald skyldes, at politikere, der har oplevet store eller mellem sammenlægninger, oplever, at borgeren var tættere på i de tidligere kommuner, og derfor enten tilpasser deres User Orientation efter det eller bare føler sig mindre motiverede af User Orientation, hvilket oven for er underbygget med fokusgruppecitater og også ses i følgende citater fra fokusgruppeinterviewene: *„Man har ikke mulighed for at kende hver enkelte ting i forhold til tidligere, hvor man delvis var en del af administrationen“* og *„Kommunalreformen skulle styrke nærhed – det har jeg absolut ikke oplevet“* (Fokusgruppeinterview 2009a). Her ses to eksempler, hvor politikere direkte sammenligner med den virkelighed, de kendte inden reformen.

Det næste, der kan diskuteres, er undersøgelsens resultater set i forhold til de tre punkter, der indledningsvis blev fremhævet som argumenter for, at det overhovedet er interessant at beskæftige sig med kommunalpolitikeres motivation. Der blev argumenteret for, at det var interessant i forbindelse med 1) at rekruttere kommunalpolitikere, 2) kommunalpolitikeres præstation og 3) fastholdelse af kommunalpolitikere.

Det er ikke undersøgt, om der er sammenhæng mellem PSM og personlig tiltrækning til kommunalpolitik. Det kunne eksempelvis undersøges, om der er sammenhæng mellem ikke-politisk aktives PSM og villighed til at lade sig opstille til politiske organer. En tese kunne her

være, at Public Interest har en positiv effekt, mens User Orientation har en negativ effekt, simpelthen fordi politik er mere rettet mod samfundet end specifikke borgere. Er denne tese sand, vil det have negative implikationer for rekruttering til kommunalbestyrelserne, hvis der er et generelt fald i User Orientation blandt politikere. Hvis det i forvejen er svært at tiltrække mennesker med User Orientation, vil det blive endnu sværere, hvis denne motivationsform i lavere grad tilfredsstilles.

Hvad angår sammenhængen mellem PSM og performance er der studier, der viser, at der er en positiv sammenhæng mellem Public Interest og forskellige mål for performance (Vandenabeele 2009; Leisink & Steijn 2009), men Public Interest varierer som bekendt ikke på baggrund af reformen. Spørgsmålet er, hvilken effekt User Orientation har på performance. Det er ikke undersøgt, men en nærliggende tanke kunne være, at politikere med lavere grad af User Orientation arbejder mindre engageret i enkeltsager. Den sidste parameter, der kunne være påvirket er tilbøjeligheden til at genopstille. Dette kan undersøges ved at se på, om Public Interest eller User Orientation påvirker sandsynligheden for at genopstille. Forventningen vil her være, at mindre motiverede politikere, alt andet lige, vil være mindre tilbøjelige til at genopstille. Hvis en analyse bekræfter denne forventning, vil kommunalreformen kunne have negative effekter for genrekrutteringen i kommunalbestyrelserne, i hvert fald hvis der ses på den isolerede effekt af PSM. Endvidere vil den have den betydning, at det især er de politikere, der har oplevet de største sammenlægninger, der vil være mindre tilbøjelige til at genopstille. I kommuner, hvor de fleste har oplevet store grader af sammenlægning, kan det medføre et fald i antallet af kandidater og en uforholdsmæssig stor afrekruttering med uheldige effekter for lagring af viden og muligheden for ansvarliggørelse. I kommuner, hvor en lille eller flere små kommuner er lagt ind under en stor, kan det føre til en skævhed i genrekruttering, hvor det i højere grad er politikere fra „storebror“-kommunen, der genopstiller.

Fælles for disse mulige implikationer er, at de ikke er undersøgt, og det derfor bliver noget spekulativt, når deres konsekvenser skal diskuteres. Ovenfor er blot præsenteret tænkelige scenarier, men virkeligheden kan sagtens være en anden. Dette afsnit har derfor primært søgt at tjene det formål at gøre opmærksom på, hvilke konsekvenser motivationsændringer blandt kommunalpolitikere på baggrund af reformen kan have haft for rekruttering, performance og fastholdelse i kommunalbestyrelserne. En endelig klarlægning af disse spørgsmål vil kræve yderligere undersøgelser.

Konklusion

Strukturreformen gør kommunalpolitik mere abstrakt og rettet mod overordnede politikker i stedet for direkte mod den enkelte borger. Dette afspejler sig i, at kommunesammenlægningerne har betydning for politikeres User Orientation, der for politikere kan oversættes til borgerorientering. Politikere, der har oplevet en stor eller mellem sammenlægning, har lavere grad af User Orientation end politikere, der ikke har oplevet nogen sammenlægning eller har lav personlig sammenlægningsgrad. Korrelationen skyldes sandsynligvis, at der i højere grad er fokus på overordnede problemstillinger og i mindre grad på enkeltsager i de nye kommuner sammenlignet med de kommuner, politikere kendte før sammenlægningen. Dette kan enten have fået politikere med høj User Orientation og stor sammenlægningsgrad til ikke at genopstille eller givet generelt lavere User Orientation blandt politikere, der har oplevet store eller mellem sammenlægninger. Der blev ikke fundet nogen signifikante korrelationer mellem sammenlægningsgrad og Public Interest.

En ændring i User Orientation kan have betydning for rekruttering af kommunalpolitikere, deres performance og fastholdelse af dem. Disse effekter er ikke undersøgt her, men det anses for sandsynligt, at det bliver sværere at få visse grupper til at genopstille, hvis de er mindre motiverede. Samtidig virker det som en rimelig forventning, at politikere, der er mindre motiveret af User Orientation, arbejder mindre engageret i sager rettet direkte mod borgerne.

En alternativ vinkel, der ikke er blevet diskuteret, er, hvad motivationsændringerne kan betyde for borgernes forhold til det politiske system. Det kan have konsekvenser for borgernes indstilling til det kommunalpolitiske system, hvis borgerne stadig forventer borgernærhed, mens det i mindre grad er et ønske om at gøre noget godt for den enkelte, der motiverer politikere i deres arbejde. Hvis der opstår et misforhold mellem borgernes forventninger og politikernes prioriteringer, kan det gøre det sværere for borgerne at se relevansen i kommunalpolitik.

Referencer

- Aars, J. & A. Offerdal 1998, 'Local Political Recruitment in Crisis? A Comparison of Finland and Norway', *Scandinavian Political Studies* 21(3).
- Andersen, L.B., T. Palleesen & L.H. Pedersen 2009, 'Does Ownership Matter for Professionals' Public Service Motivation?', *Paper præsenteret ved den internationale public service motivation forskningskonference 2009 i Bloomington, Indiana 7.-10. juni 2009*.
- Andersen, L.B., T. Palleesen & H.H. Salomonsen 2010, 'The Impact of Public Service Motivation: Does it Really Matter?', *Paper præsenteret ved den 14. IRSPM konference i Bern, 7-9 april 2010*.

- Andersen, L.B. & L.H. Pedersen** 2010, 'Public Service Motivation and Professionalism', *Paper præsenteret ved den 14. IRSPM konference i Bern, 7-9 april 2010*.
- Beck Jørgensen, T. & L.B. Andersen** 2010, 'Værdier og motivation i den offentlige sektor', *Økonomi & Politik* 83(1).
- Berg, R. & Ulrik K.** 2001, 'Kommunalpolitikere – Hvem er de? og hvad vil vi med dem?', i: Rolf Nordstrand & Nils Groes (red.): *Kommunestyrets fremtid*, København: AKF Forlaget.
- Bloch, D.** 2006, 'Bliver lokalpolitisk debat kun for eliten?', i: Jens Blom-Hansen, Jørgen Elklit & Søren Serritzlew (red.): *Kommunalreformens konsekvenser*, Århus: Academica.
- Blom-Hansen, J., J. Elklit & S. Serritzlew** 2006, 'Den store kommunalreform og dens konsekvenser', i: Jens Blom-Hansen, Jørgen Elklit & Søren Serritzlew (red.): *Kommunalreformens konsekvenser*, Århus: Academica.
- Coursey, D.H. & S.K. Pandey** 2007, 'Public Service Motivation Measurement: Testing an Abridged Version of Perry's Proposed Scale', *Administration & Society* 39(5).
- Dahlggaard, J.O., U. Hjelmar, A.L. Olsen & L.H. Pedersen** 2009, *Kommunalpolitikeres rolle & råderum*, København: AKF.
- Helland, L.** 2003, 'Medianvelgerteoret: Hvorfor partier og beslutninger havner I sentrum', i: Stein Ugelvik Larsen (red.): *Teori og Metode i Statsvitenskap*, Bergen: Fagbokforlaget.
- Hjelmar, U., A.L. Olsen & L.H. Pedersen** under udgivelse, 'Should I Stay or Should I Go Now? – Voluntary Retirement from Danish Local Governments', *Scandinavian Political Studies*.
- Hondeghem, A. & J.L. Perry** 2009, 'EGPA Symposium on Public Service Motivation and Performance: Introduction', *International Review of Administrative Sciences* 75(5).
- Indenrigs- og Socialministeriet** 2009, *Rapport fra Arbejdsgruppen om kommunalpolitikeres rolle og arbejdsvilkår*, København: Indenrigs- og Socialministeriet.
- Jensen, T.K.** 2004, *De Folkevalgte – en analyse af folketingsmedlemernes sociale baggrund og repræsentationsadfærd*. Århus: Aarhus Universitetsforlag.
- Kjær, U.** 2007, 'The decreasing Number of Candidates at Danish Local Elections: Local Democracy in Crisis?', *Local Government Studies* 33(2).
- Kjær, U.** 2009, 'Kommunalpolitikeres sociodemografiske repræsentativitet efter Strukturreformen', i: Arbejdsgruppen om kommunalpolitikeres rolle og arbejdsvilkår: *Rapport fra Arbejdsgruppen om kommunalpolitikeres rolle og råderum*. København: Indenrigs- og Socialministeriet.
- Kjær, U., U. Hjelmar og A.L. Olsen** 2010, 'Municipal Amalgamations and the Democratic Functioning of Local Councils: The Danish 2007 Structural Reform as Case', *Local Government Studies*, 36:4, pp. 569-585.
- Le Grand, J.** 2006, *Motivation, Agency and Public Policy: Of Knights & Knaves, Pawns & Queens*. Oxford University Press.
- Leisink, P. & B. Steijn** 2008, 'Recruitment, Attraction, and Selection', i: James L. Perry & Annie Hondeghem (red.): *Motivation in Public Management*.
- Leisink, P. & B. Steijn** 2009, 'Public Service Motivation and Job Performance of Public Sector Employees in the Netherlands', *International Review of Administrative Sciences* 75(1).
- Pandey, S.K. & E.C. Stazyk** 2008, 'Antecedents and Correlates of Public Service Motivation', i: James L. Perry & Annie Hondeghem (red.): *Motivation in Public Management*.
- Pallesen, T.** 1999, 'Institutionel teori og offentlig drift', i: Anders Berg-Sørensen (red.): *Politologi i praksis*, Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Pedersen, L.H. & L.B. Andersen** 2010, 'Does Private Provision Jeopardize the Future of Public Service? Sector Differences in Public Service Motivation Between Private and Public Danish Employees', *Paper præsenteret ved den 14. IRSPM konference i Bern, 7-9 april 2010*.
- Perry, J.L.** 1996, 'Measuring Public Service Motivation: An Assessment of Construct Reliability and Validity', *Journal of Public Administration and Research Theory* 6(1).
- Perry, J.L. & A. Hondeghem** 2008, 'Editor's Introduction', i: James L. Perry & Annie Hondeghem (red.): *Motivation in Public Management*.
- Perry, J.L. & L.R. Wise** 1990, 'The Motivational Bases of Public Service', *Public Administration Review* 50(3).
- Ritz, A.** 2009, 'Public Service Motivation and Organizational Performance in Swiss Federal Government', *International Review of Administrative Sciences* 75(1).
- Steen, T.** 2008, 'Not a Government Monopoly: The Private, Nonprofit, and Voluntary Sectors', i: James L. Perry & Annie Hondeghem (red.): *Motivation in Public Management*.
- Sørensen, E.M.** 2009, *Statslig procesregulering og lokalt selvstyre*. København: FOKUS, netpublikation.
- Vandenabeele, W.** 2008a, 'Development of a Public Service Motivation Measurement Scale: Corroborating and Extending Perry's Measurement Instrument', *International Public Management Journal* 11(1).
- Vandenabeele, W.** 2008b, 'Government Calling: Public Service Motivation as an Element in Selecting Government as an Employer of Choice', *Public Administration* 86(4).
- Vandenabeele, W.** 2009, 'The Mediating Effect of Job Satisfaction and Organizational Commitment on Self-reported Performance: More Robust Evidence of the PSM Performance Relationship', *International Review of Administrative Sciences* 75(1).

Interview

Fokusgruppeinterview 2009a, *Fokusgrupper foretaget i kommunalbestyrelsen i Holstebro Kommune*. AKF.

Fokusgruppeinterview 2009b, *Fokusgrupper foretaget i kommunalbestyrelsen i Næstved Kommune*. AKF.

Noter

1. En kommunalpolitiker i Aalborg Kommune vil eksempelvis have en personlig sammenlægningsgrad på 0,15, hvis bosat i den tidligere Aalborg Kommune, og 0,96, hvis bosat i den tidligere Nibe Kommune. Kommunalpolitikere i fortsætterkommuner har en sammenlægningsgrad på 0.
2. Stor sammenlægning dækker over kommunalpolitikere med en sammenlægningsgrad fra og med 0,75 og opefter. Mellem sammenlægning er politikere med sammenlægningsgrad fra og med 0,50 og mindre end 0,75. Lille sammenlægning dækker over politikere med en sammenlægningsgrad på mere end 0 og mindre end 0,5. Ingen sammenlægning dækker over politikere med en sammenlægningsgrad på 0.
3. Effekterne er dog ikke indbyrdes signifikant forskellige fra hinanden.

Appendiks

Appendiks A: Formuleringer af PSM-spørgsmål

Variabel	Spørgsmålsformulering
PSM1 (User Orientation)	Hensynet til den enkelte borger er altid vigtigere end hensyn til formelle regler
PSM2 (User Orientation)	Det giver mig energi at vide, at jeg har gjort det godt for borgeren
PSM3 (User Orientation)	Hvis borgeren er tilfreds, så er opgaven løst
PSM4 (Public Interest)	Jeg føler, at jeg i meget høj grad bidrager til samfundet
PSM5 (Public Interest)	Det er meget vigtigt for mig, at de offentlige ydelser er i orden
PSM6 (Public Interest)	Jeg så helst, at offentligt ansatte gør det, der er bedst for hele samfundet, selvom det skulle gå ud over mine egne interesser
PSM7 (Public Interest)	Det er min borgerpligt at gøre noget, der tjener samfundets bedste

Appendiks B: Oversigt over variabler i modellen

Variabel	Operativ definition	N	Gennemsnit	Std.afv.	Min	Max
Public Interest	Motivation til at levere offentlig service baseret på værdier og pligt	1229	82,50	14,20	0	100
User Orientation	Motivation til at hjælpe specifikke brugere af offentlig service	1218	68,44	17,37	0	100
Kvinde	'1', hvis kvinde	1330	0,28	0,45	0	1
Alder: 40 år eller yngre	'1', hvis alder 40 år eller under	1330	0,07	0,26	0	1
Alder: 41-50 år	'1', hvis alder 41-50 år	1330	0,18	0,38	0	1
Alder: 51-60 år	'1', hvis alder 51-60 år	1330	0,33	0,47	0	1
Uddannelse: Mellemlang videregående	'1', hvis uddannelse klassificeret som mellemlang videregående uddannelse	1330	0,36	0,48	0	1
Uddannelse: Lang videregående	'1', hvis uddannelse klassificeret som lang videregående uddannelse	1330	0,19	0,40	0	1
Ansættelsessektor: Privat	'1', hvis ansat i privat sektor	1330	0,35	0,48	0	1
Ansættelsessektor: Ingen	'1', hvis ej ansat i privat eller offentlig sektor	1330	0,32	0,47	0	1
Parti: SF el. Ø	'1', hvis medlem af SF eller Enhedslisten	1330	0,08	0,27	0	1
Parti: Radikale	'1', hvis medlem af Radikale	1330	0,03	0,18	0	1
Parti: Lokalliste	'1', hvis medlem af lokalliste	1330	0,06	0,24	0	1
Parti: Konservative	'1', hvis medlem af Konservative	1330	0,09	0,29	0	1
Parti: Venstre	'1', hvis medlem af Venstre	1330	0,30	0,46	0	1
Parti: Dansk Folkeparti	'1', hvis medlem af Dansk Folkeparti	1330	0,03	0,18	0	1
Parti: Andre	'1', hvis medlem af Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Slesvigsk Parti el. løsgænger	1330	0,02	0,13	0	1
Borgmester	'1', hvis borgmester	1330	0,05	0,22	0	1
Koalition bag borgmester	'1', hvis medlem af koalition bag borgmesteren	1246	0,69	0,46	0	1
Økonomiudvalgsmedlem	'1', hvis medlem af økonomiudvalget	1246	0,34	0,47	0	1
Udvalgsformand	'1', hvis formand for stående udvalg	1249	0,31	0,46	0	1
Partigruppeformand	'1', hvis formand for partigruppe	1246	0,28	0,45	0	1
Anciennitet: 5-9 år	'1', hvis 5-9 års anciennitet	1330	0,24	0,42	0	1
Anciennitet: 10-14 år	'1', hvis 10-14 års anciennitet	1330	0,17	0,38	0	1
Anciennitet: 15-19 år	'1', hvis 15-19 års anciennitet	1330	0,18	0,38	0	1
Anciennitet: 20-24 år	'1', hvis 20-24 års anciennitet	1330	0,09	0,28	0	1
Anciennitet: 25 år eller flere	'1', hvis 25 eller flere års anciennitet	1330	0,09	0,28	0	1
Stor sammenlægning	'1' hvis personlig sammenlægning 0,0-0,25	1330	0,28	0,45	0	1
Mellem sammenlægning	'1', hvis personlig sammenlægning 0,26-0,50	1330	0,24	0,43	0	1
Lille sammenlægning	'1', hvis personlig sammenlægning 0,51-0,99	1330	0,22	0,42	0	1
Indbyggertal(10000)	Indbyggertal i kommunen i titusinder	1330	6,24	6,88	0,32	50,4
Indbyggertal ² (10 ⁸)	Indbyggertal i kommunen i titusinder kvadreret	1330	86,22	328,7	0,10	2537,1
Genopstiller	'1', hvis ønsker at genopstille	1273	0,81	0,40	0	1

Appendiks C: OLS-regressioner for Public Interest og User Orientation

	Public Interest	User Orientation
<i>Personlig sammenlægningsgrad^a</i>		
Stor sammenlægning	-2.23 (1.21)	-4.89** (1.47)
Mellem sammenlægning	-0.74 (1.20)	-6.71** (1.46)
Lille sammenlægning	-0.60 (1.22)	-1.40 (1.49)
Kvinde	1.32 (0.93)	0.53 (1.14)
<i>Alder^b</i>		
40 år eller yngre	1.23 (1.79)	-3.17 (2.22)
41-50 år	-0.96 (1.30)	-2.67 (1.58)
51-60 år	-1.76 (1.05)	-2.84* (1.27)
<i>Uddannelse^c</i>		
MVU	-0.08 (0.94)	-2.10 (1.14)
LVU	1.64 (1.64)	-5.85** (1.39)
<i>Ansættelsessektor^d</i>		
Privat sektor	-0.59 (1.02)	2.15 (1.24)
Ingen sektor	0.86 (1.17)	2.99* (1.42)
<i>Parti^e</i>		
SF/Enhedslisten	1.38 (1.63)	0.62 (1.97)
Radikal	-0.28 (2.33)	-6.29* (2.84)
Lokalliste	1.23 (1.84)	6.09** (2.24)
Konservative	-3.79* (1.56)	2.84 (1.89)
Venstre	-4.75** (1.02)	2.58* (1.24)
Dansk Folkeparti	-3.66 (2.37)	6.08* (2.87)
Andre, herunder løsgængere ^f	-2.44 (3.16)	2.29 (3.82)
<i>Institutionelle positioner</i>		
Borgmester	2.89 (2.08)	0.01 (2.51)
I koalitionen bag borgmesteren	-0.85 (0.92)	-1.13 (1.12)
Medlem af økonomiudvalget	-1.88 (1.01)	-2.93* (1.23)
Formand for stående udvalg	2.25* (1.01)	0.17 (1.23)
Partigruppeformand	1.00 (1.10)	0.36 (1.33)
<i>Anciennite^g</i>		
5-9 år	0.71 (1.24)	0.85 (1.51)
10-14 år	-0.15 (1.38)	0.35 (1.69)
15-19 år	-1.83 (1.41)	0.18 (1.71)
20-24 år	-0.59 (1.78)	0.08 (2.16)
25 år eller flere	-3.20 (1.82)	-0.88 (2.23)
Indbyggertal (10.000)	0.27 (0.19)	0.11 (0.23)
Indbyggertal ² (10 ⁶)	-0.01 (0.004)	-0.005 (0.005)
Konstant	84.70** (2.00)	73.40** (2.43)
N	1229	1218
F-test	2.61**	3.48**
Justeret R2	0.038	0.058

BEM.: Standardfejl i (). *Signifikant på 5%-niveau. **Signifikant på 1%-niveau. aReferencekategori er 'Ingen sammenlægning'. bReferencekategori er alder '61 eller ældre'. cReferencekategori er alle øvrige uddannelsesstyper. dReferencekategori er 'Offentlig sektor'. eReferencekategori er 'Socialdemokraterne' fLiberal Alliance, Kristendemokraterne, Slesvigsk Parti og løsgængere. gReferencekategori er '0-4 år'.